

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Høringsinnspill Meld.St. 36 og tilleggsmelding – «Energi til arbeid - langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser» fra WWF

WWF takker for muligheten til å sende inn høringsinnspill til Meld.St. 36 “Energi til arbeid”. Meldingen berører mange punkter som er viktige for den grønne omstillingen. Men vi er dypt bekymret over at natur ikke er vurdert som viktig nok til å vurderes i denne meldingen og at stadig satsing på mer olje og gass bryter med klimamålene. Vi trenger derfor en kraftpolitikk som legger opp til at vi setter fart på det som er grønt og fornybart, og faser ut det fossile samtidig som vi styrker naturforvaltningen, slik at vi ikke taper natur i prosessen.

Energimeldingen må ta naturutfordringen på alvor:

- Et høye ambisjoner for havvindutbygning og natur

Skal havvindeventyret ende lykkelig, så *må* vi ivareta marin natur, og det er derfor svært bekymringsfullt at rammeverket som meldingen presenterer ikke gjør det. Naturmangfoldloven må utvides til hele den norske sonen. En stortstilt satsning må få tilsvarende midler til miljømyndighetene for miljøkartlegging, forskning, og konsekvensanalyser, og det må sikres at vindkraft ikke fører til oppstyking av viktige leveområder eller trekkområder for truede arter. For å sørge for at utbyggingene skjer på de riktige stedene må man etablere marine arealplaner, som en del av de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.

Konsesjonssystemet for havvind må innrettes slik at det stiller krav til, og premierer, utbyggere som ikke bare kan levere på «best-practice», men også utvikle nye og innovative bærekrafts- og naturløsninger. Slike kriterier må inn som en del av prekvalifisering, som kvalitative tildelingskriterier, og for å vinne de planlagte auksjonsprosessene for havvindkonsesjoner.

- Vindkraft på land må underbygges med garantier for natur og folk

I meldingen konkluderer regjeringen at behandlingen av meldinger om nye vindkraftprosjekter nå kan starte opp der vertskommunene samtykker til det. WWF Verdens naturfond ser behovet for mer fornybar kraft på land, men under strenge naturforutsetninger. Ettersom naturhensyn verken garanteres gjennom kommunenes samtykke, eller energimeldingen for øvrig, frykter vi at man med regjeringens forslag vil kunne tillate utbygginger som risikerer å bygge ned natur og undergrave en langsiktig fornybarsatsning i Norge.

Energikommisjonen må legge en helhetlig plan for energisystemet med mål om at vi bygger ut ny fornybar energi på måter som har minst negativ naturpåvirkning, og først og fremst finner områder der man helt kan unngå urørt natur, og viktige leveområder eller trekkområder for truede arter. Tap av naturlig karbonlagring må minimeres, og urbefolkningens må gi samtykke for at konsesjon skal kunne gis.

- Sterkere energieffektiviseringstiltak for folk flest umiddelbart

WWF mener at støtten til energieffektivisering under ENOVA må økes ytterligere fra budsjettavtalen, opp til 1 milliard, hvor man utvider støttesatsene til energieffektiviseringstiltak som varmepumper, solkraft, smarte strømledninger og etterisolering, slik at de blir lønnsomme og tilgjengelige for en større andel av befolkningen.

Dette må støttes gjennom nettarriffer som motiverer til energisparing, hvor WWF foreslår at den gjeldende forskriften endres slik at energiledd utgjør minimum 50% va nettselskapets inntekter, tidsdifferensieringen forenkles, og at det kapasitetsbaserte fastleddet endres til å dekke gjennomsnittet av en lenger periode

fremfor maksforbruk i en enkelttime. Dette vil kunne være et langsiktig og treffsikkert tiltak som kan bidra til kraftoverskudd og lavere strømregning for folk flest.

Vi må fornye oljenæringen, ikke forlenge oljealderen:

- 1,5-gradersmålet må få konsekvenser for norsk oljeaktivitet

Av tiltak for å motvirke klimarisiko vises det til at selskapene i større grad må opplyse om hvorvidt utbyggingene er lønnsomme i et 1,5 gradersscenario. Men dette må det gjelde den samfunnsøkonomiske lønnsomheten, ikke selskapenes lønnsomhet. Vi vet at flere av utbygginger som kommer med oljeskattepakka er ulønnsomme for staten, men ikke for selskapene. Dersom staten hadde tatt klimarisikoen på norsk sokkel på alvor så hadde de avvirket den midlertidige oljeskattepakken og heller sørget for at kompetansen og kapitalen i oljenæringen blir benyttet til grønn industriutvikling.

Energimeldingen legger opp til at det skal rapporteres på utslippseffekten fra nye oljefelt. Dette er ikke godt nok og mer rapportering er ikke løsningen. Norges institusjon for menneskerettigheter har støttet opp om dette og har i sin nyeste [rapport](#) slått fast at det vil være grunnlovsstridig å godkjenne nye felt ettersom man vet at dette vil bryte med 1,5 gradersmålet og at det derfor ikke er rom i loven for å godkjenne ny produksjon av olje og gass.

WWF mener derfor at klimameldingen må si stopp til alle nye utbygninger på norsk sokkel, slik at vi ikke forlenger oljealderen, men omstiller oljenæringen og sørger for at vi ikke forårsaker irreversible klimaendringer som vil ødelegge planeten.

- Grønn omstilling fremfor elektrifisering av oljeplattformer med landstrøm

Elektrifiseringen av sokkelen vil kreve store mengder kraft, trolig over 20TWh årlig allerede i 2030. Selv om man viser til havvindutbygning så legges det i energimeldingen ikke opp til at man vil kunne få bygget ut tilstrekkelig kapasitet til å møte dette behovet, og man vil trolig ikke kunne oppfylle en slik målsetning i praksis uten å beslaglegge kraft fra fastlandsnæringer og husholdninger.

WWF mener det må ligge til grunn krav om krav om at oljenæringen skal bygge ut og finansiere tilsvarende mengde strøm som de beslaglegger gjennom elektrifisering av sokkelen. Landstrøm kan benyttes i enkelte tilfeller hvor det regnes som hensiktsmessig, der det ikke krever store nye naturinngrep for å bygge ut mer, og som ikke har stor negativ påvirkning i kraftmarkedet. Dette kan gjøres ved hjelp av en [omstillingsavgift på produksjon](#). Videre må legges tydelig krav om at elektrifisering kun må tilvirkes på eksisterende felt, og at det ikke under noen omstendighet brukes som påskudd for å legitimere nye utbygninger.

- Petroleumsskattesystem for mindre risiko og mer omstilling

Gjennom dagens petroleumsskattesystem bruker staten i dag milliarder på å finansiere ny oljeproduksjon. Gjennom de gunstige vilkårene tar staten mer risiko enn fortjeneste, og åpner for et skille mellom bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomhet og dermed stor klimarisiko til norsk økonomi.

Vi bør heller bruke inntekter fra oljeindustrien til løsninger som har livets rett i nullutslippssamfunnet. Oljeskattepakka som ble innført i 2020 sørger for så lønnsomme vilkår for nye oljefelt at annen industri skvises ut. Den må avvikles umiddelbart. I tillegg må vi ha en omstillingsavgift som legges på hvert produserte fat olje og gass fra norsk sokkel og som går til nullutslippsløsninger vil bidra til at vi får finansiert oppbygningen av nye grønne arbeidsplasser.

Videre legger energimeldingen nå opp til en endring i petroleumsskattesystemet slik at man går over til kontantstrømsbeskatning. WWF mener at det nye forslaget vil ikke ivareta behovet for å tilstrekkelig redusere den enorme klimarisikoen staten tar på seg ved å fortsette å investere i olje og gass.

Selskapene må ta en større del av risikoen enn tidligere. WWF foreslår derfor en innretning på petroleumsskatten der friinntekten fjernes, men avskrivningstiden på seks år opprettholdes. En slik innretning vil ikke gi et investeringsnøytralt skatteregime, men overføre mer av risikoen til oljeprodusentene. Det kan imidlertid bidra til å begrense investeringstempoet på norsk sokkel og sørge for at det kun er de mest lønnsomme prosjektene som vil bygges ut.

- Globalt moratorium for mineralvirksomhet på havbunnen

Regjeringens energimelding legger opp til at man skal fortsette åpningsprosessen for mineralvirksomhet på norsk sokkel som ble igangsatt under forrige regjering. Så langt i åpningsprosessen har man gjennomført grunnlagsstudier, som tydelig viser at vi ikke har nok kunnskap om naturen og dens funksjon for dyphavet og økosystemtjenester. Uten å vite hva slags natur som finnes, og hvordan den fungerer, kan vi heller ikke vurdere virkningene av mineralvirksomhet på havbunnen.

WWF mener derfor at energimeldingen må legge opp til å styrke kunnskapsinnhentingene våre på dyphavet, ressurser til teknologiske innovasjoner på batteriteknologi og samtidig satse på gjenvinning, gjenbruk og teknologiske nyvinninger som kan dekke mineralbehovet, slik at det grønne skiftet ikke går på bekostning av naturen.

- Storsatsning på grønt fremfor blått hydrogen

Det er velkomment at regjeringen varsler en storsatsning på grønt fornybart hydrogen i Norge, samt virkemidler som igangsetter en hydrogenøkonomi på etterspørselssiden, som i industri og shipping. Likevel er det rom for en mer ambisiøs satsning hvor regjeringen satt mål og midler til å sikre produksjon av minst 400 000 tonn grønt hydrogen innen 2030 og full hydrogenomlegging av norsk industri.

Statlige midler bør heller prioriteres grønt hydrogen, med utbygging av tilstrekkelig fornybar energi fra for eksempel havvind. Dette gjelder også infrastrukturprosjektene som vurderes av Gassco ved bygging av rørledninger enten for å koble Barentshavet på gassnettet i sør, eller egen rørledning for blått hydrogen.